

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

**Опитування закінчилося з
початком війни**

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти очікували зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, але нижчими темпами, та позитивно оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств. Прогнозувалося посилення інфляції та знецінення національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **уповільнення зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 54.5%) (графік 1). У цілому по Україні очікувалося скорочення виробництва товарів та послуг – «мінус» 1.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами:** 58.3% респондентів очікували, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 41.7%), у цілому по Україні – 67.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжували називати витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та ціни на світових ринках (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 75.0% респондентів (у попередньому кварталі – 69.2%), у цілому по Україні – 81.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 8.3% (у IV кварталі 2021 року – 15.4%) (таблиця). У цілому по Україні – 7.2% (таблиця);
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 8.3%) (таблиця). Водночас респонденти очікували збільшення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 20.0% (як у IV кварталі 2021 року). У цілому по Україні баланси відповідей – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **збільшення інвестиційних видатків** на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання, інвентар нижчими темпами: баланси відповідей – по 18.2% (у попередньому кварталі – 25.0% і 33.3% відповідно). У цілому по Україні – 0.9% та 14.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозувалося помірне зростання кількості працівників – 1.5%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються вищими темпами, ніж на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 83.3% та 58.3% відповідно (у попередньому кварталі – 76.9% та 46.2% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, а також ціни на сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено було вплив попиту на власну продукцію (графік 7);
- **значне уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 50.0% та 41.7% відповідно (у IV кварталі 2021 року – по 66.7%) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також ціни на енергоносії разом з обмеженістю виробничих потужностей респонденти назвали **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Підприємства області очікували зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 9). Наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави відзначалися респондентами як головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

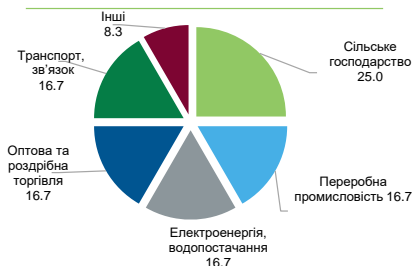
Усі респонденти області зазначали, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

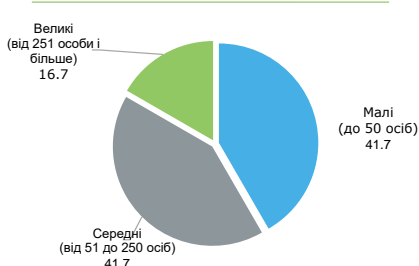
- **поточний фінансово-економічний стан** оцінювався як **добрий:** баланс відповідей – 8.3% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний оцінювався як добрий – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зменшився і був **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – 40.0%);
- **рівень вільних виробничих потужностей збільшився. Підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 25.0% (у IV кварталі 2021 року – 7.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

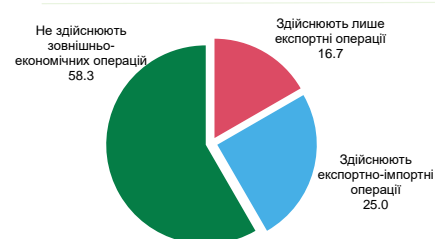
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

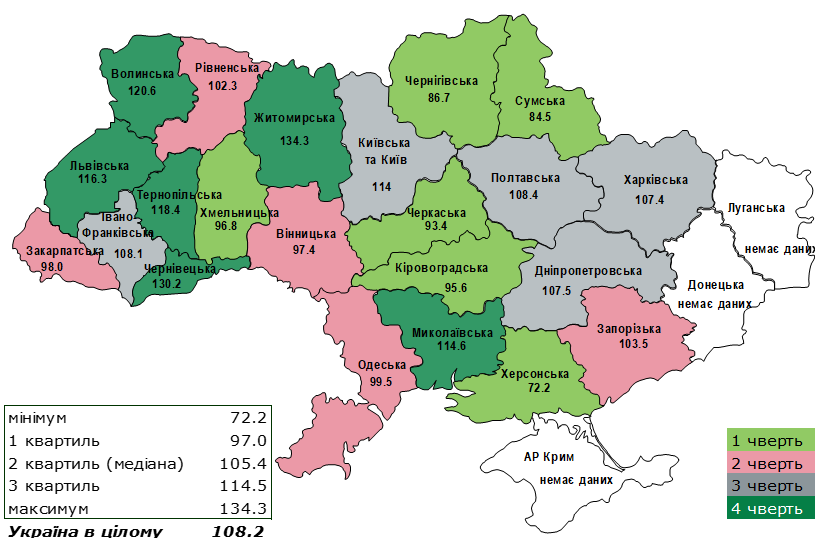

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 07–23 лютого 2022 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

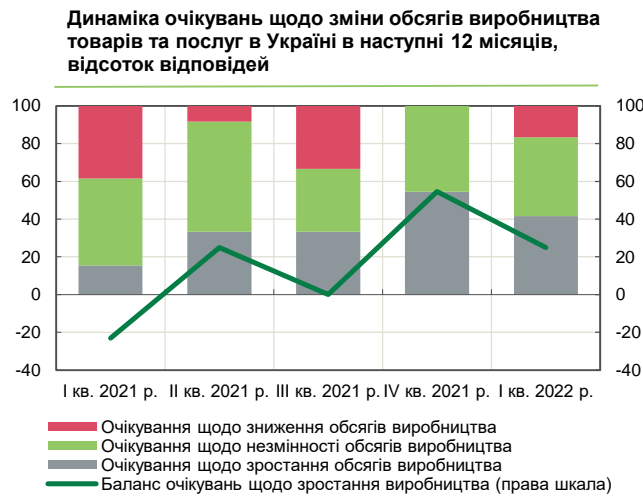
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	0.0	-9.1	-15.4	15.4	8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-15.4	7.7	-7.7	8.3	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	7.7	30.8	30.8	25.0	18.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	23.1	15.4	33.3	18.2
кількості працівників	-27.3	0.0	-15.4	-8.3	-33.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

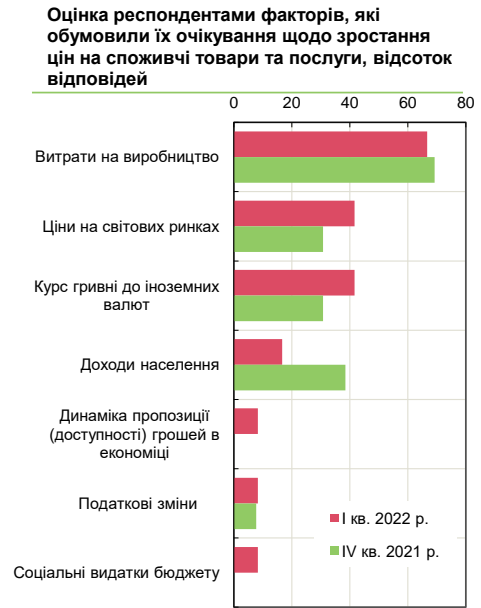
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

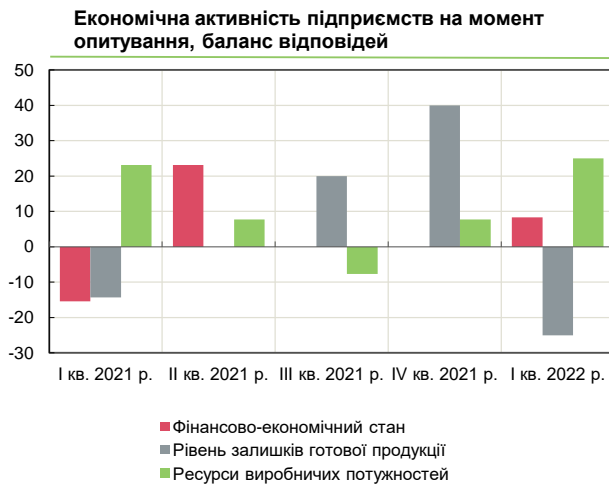
Графік 1

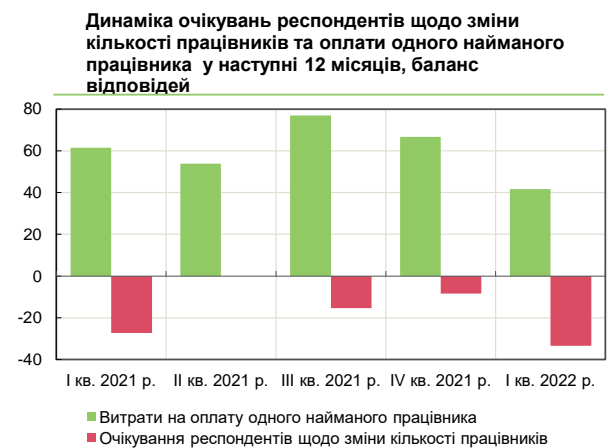
Графік 2

Графік 3

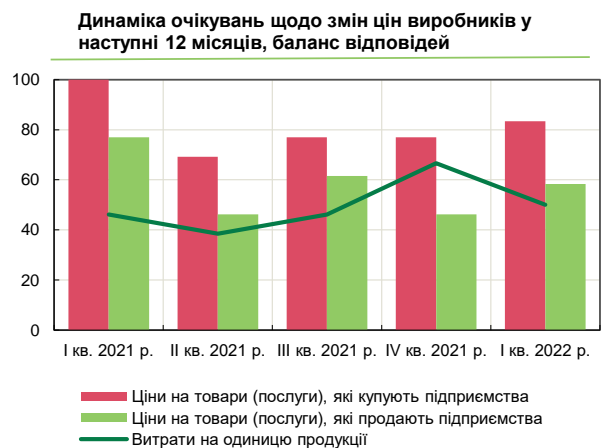
Графік 4

Графік 5

Графік 6

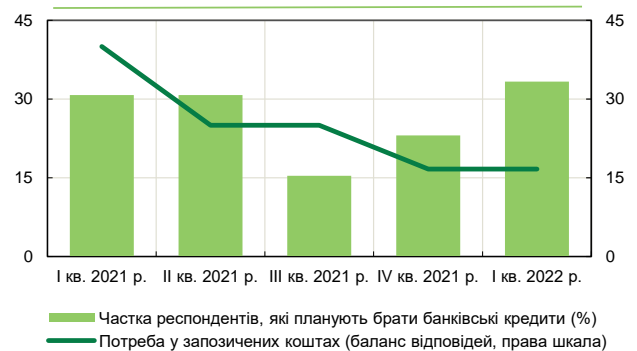
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

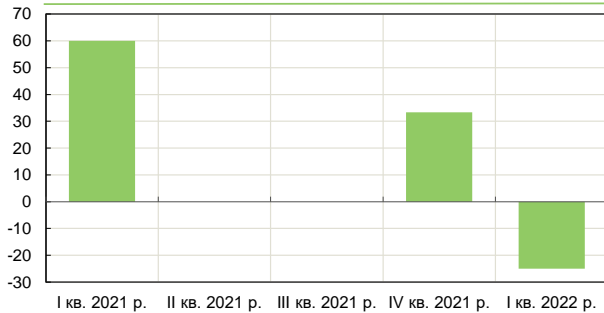
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

